

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Abstinenca tržaških slov. dež. poslancev.

Včeraj se je otvorilo novo zasedanje tržaškega deželnega zbora. Slovenski poslanci Ivan Naberger, Ivan Goriup, Ivan M. Vatovec in Fran Dolenc so sklenili, ne udeleževati se sej in so razglasili naslednjo resolucijo:

Povodom otvoritve šestega zasedanja deželnega zbora tržaškega, vršivše se dne 11. januarja 1896, izročili so slovenski poslanci v istem deželnem zboru dan prej, v roke gosp. deželnega glavarja dra. Ferdinanda Pitteri-ja, nastopno izjavo:

„Prejasni gospod deželni glavar! Uvažujé, da slovenskim poslancem okolice tržaške v deželnem zboru ob narodnostnih vprašanjih stoji nasproti jedna sama in kompaktna večina; uvažujé, da pričajo dosedanje skušnje, posebno pa skušnje iz sedanje legislativne dobe, da se je ta večina v vsakem slučaju pokazala nasprotno vsem opravičenim zahtevam Slovencev te mestne pokrajine, in to ne le narodnim zahtevam, ampak celo moralnim in materijalnim; uvažujé, da je položenje slovenskih poslancev v deželni zbornici nevzdržljivo tudi zaradi dejstva, da so izpostavljeni zasramovanju od strani občinstva na galeriji, kar jim onemogočuje svobodno izvrševanje svojega mandata; uvažujé, da so v programu sedanjega deželnozbornskega zasedanja razni predlogi, kateri neposredno zadevajo narodne, moralne in materijalne koristi Slovencev v tej mestni pokrajini; uvažujé, da bi se morali slovenski poslanci postaviti v najodločnejšo opozicijo proti tem predlogom; uvažujé, da dogodki iz najnovejših časov opravičujejo bojazen, da bodo slovenski poslanci v tem zasedanju izpostavljeni še silnejšim napadom nego doslej in uvažujé, da visoka vlada še ni dala zaželenih garancij, kakoršnih so zahtevali nekateri poslanci v državnem zboru z interpelacijo, predloženo v seji z dne 14. decembra 1894 glede na svobodo osebe in govora v sedanjem zasedanju deželnih zborov isterskega in tržaškega; izjavljajo slovenski poslanci, da se vzdržé vsakršnega sodelovanja v sedanjem deželnozbornskem zasedanju. Zajedno prosijo Vašo Prejasnost, da blago-

izvolite vzeti na znanje to izjavo ter da priobčite isto visoki zbornici. Izvolite, prejasni gospod deželni glavar, vzprejeti izraz najglobljega spoštovanja in udanosti podpisanih. V Trstu, dne 10. januarja 1896.“

Ker se razmere od tedaj niso nikakor zboljšale za Slovence tržaške pokrajine ter je italijanska kompaktna večina v zadnjem zasedanju deželnega zbora tržaškega še bolj naglašala svoje odklanjajoče stališče proti vsem opravičenim narodnim, moralnim in materijalnim težnjam naših slovenskih volilcev, nastopajoča celo agresivno proti murvici najprimitivnejših pravic, katere uživa slovenski narod v Trstu (vzprejel se je n. pr. v drugi seji zakonski načrt radi naprave in notranje uredbe nove zemljiške knjige, ki v nasprotju z obstoječimi ustavnimi zakoni in enakopravnostjo vseh narodnostij postavlja v § 2., 3. in 4. omenjenega načrta slovenski jezik v nižjo vrsto, kakor italijanski; vzprejela se je v tretji seji resolucija, vsled katere naj bi se slovenska krajevna imena v tržaški okolici pisala jedino le jezikovno in zgodovinsko neopravičenim italijanskim pravopisom ter je v isti seji neki poslanec današnje okoličanske Slovence nekako označil kakor potomce moralških roparjev in požigalcev, proti kateri žalitvi ni reagiral nikdo v zbornici, ni gospod deželni glavar, niti navzoči vladni zastopnik; vzprejela se je slednjič v četrti seji resolucija, naperjena proti slovenskemu bogoslužju v tržaških cerkvah, pri kateri priliki se je gosp. poročevalec, ne da bi bil pokaran za to, o Slovenceh tržaških izrazil kot o „nekem“ plemenu, ki ni njih (italijansko) in ki nima nikakih pravic v tržaški mestni pokrajini);

ker se naša zgornja lanska izjava niti ni prečitala v deželnem zboru, s čimer se je nas, svobodno od ljudstva voljene poslance tudi od strani predsedništva preziralo načinom, neobičajnem v parlamentarnem življenju;

ker podpisani poslanci še do danes nismo dobili v lanski izjavi zahtevanih garancij glede na svobode osebe in govora v deželni zbornici

tržaški ter niti ne vedo, je-li bila ona izjava kedaj predložena osrednji vladi;

izjavljamo slovenski poslanci, da se ne moremo udeležiti niti letošnjega zasedanja tržaškega deželnega zbora ter smo ta svoj sklep prijavili njegovi ekscelenci gospodu ministerskemu predsedniku grofu Badeniju.

Deželni zbor kranjski.

(IV. seja dne 9. januarja 1896.)

Deželni glavar Detela otvori sejo ob polu 11. uri. Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje, došle peticije in predloge pa se odkažejo pristojnim odsekom.

Vlada predloži stavbeni red za mesto Ljubljano.

Posl. baron Schwegel predlaga, naj se vladna predloga izroči posebnemu odseku 9 članov. Sprejeto.

Posl. Pfeifer stavi samostalni predlog, naj se odpravi legalizacija do zneska 100 gld.

Posl. Hribar utemeljuje samostalni predlog: „Deželnih naklad oprosté se vsa ona poslopja in na isto dobo, katera in kakor so oproščena v smislu zakona z dne 23. junija 1895 od hišnonajemniškega in hišnorazrednega davka.“ Škoda, katero je naredil potres, je ogromna. Iz početka ni nihče mislil, da je škoda tako velika, kakor se je izkazalo. Potrebna je izredna pomoč. Mesto ljubljansko se je oglasilo najprej pri državi, dotična prizadevanja so merila na to, da se popravi škoda. Dolžnost vlade bi bila, pomagati v polni meri, ker človeški um še ni ničesar našel, kar bi zamoglo obvarovati prebivalstvo pred posledicami potresa. Zavarovalnic zoper škodo po potresu še dolgo ne bo. Država ni dala take pomoči, kakor je bilo potrebno. Sočutje z Ljubljano in z deželo je bilo jako veliko. Nasledek pogajanj glede podpore je zakon z dne 13. junija 1895, s katerim se dovoli mej drugim 25letno oproščenje davka za poslopja, katera se do tal podero. Mesto je delalo na to, da bi se pomagalo povzdigniti mesto iz razvalin, da bi bilo lepše, kakor prej.

Listek.

Prirodopisni in tehniški razgled.

Piše J.

II.

(Konec.)

Kakor v tolikih drugih tehniških iznajdbah, je tudi tu novi svet prekosil starega. Amerikanec J. L. Wilson je našel metodo, kako v veliki množici izdelovati acetylen. Mož je eksperimentiral z učinki elektriške toplote. V dotično elektriško peč je dejal oglja in peska in dobil je kot produkt lahko tekočo maso, ki se je kmalu strdila. Kos se mu je zdel brez pomena in vrednosti; zagnal ga je proč — a slučaj je hotel, da je kos padel v škafo vode. Takoj se je začel z veliko in burno hitrostjo razvijati smrdeč plin, ki je gorel z jako svetlim plamenom... To je bil čisti acetylen, masa, katero je zagnal Wilson v škafo vode, pa je bila kalcijev karbid, ki ima lastnost, da razkrajja vodo, pri čemer se razvija acetylen.

Opisani dogodiljaj se je vršil v Ameriki in to zadošča, da se nova iznajdba ni pozabila ali ne izkoristila. Takoj so Amerikanci posegli po Wilsonov novem kalcijevem karbidu ter ga jeli fabriško izdelovati. Iz elektriške peči ga sedaj lijejo v čevlji dolge in 1 1/4 palca debele palice, ki tehtajo jeden

angleški funt. Če denemo tako palico v vodo, razvije se ravno 5 angleških kubičnih čevljev acetylena.

Vsa stvar seveda ne teče še tako gladko, kakor smo jo tu opisali. Kažejo se tam pa tam še razne težkoče, a zaradi tega pomen iznajdbe ni prav nič manjši.

Sam acetilen daje plamen, ki se močno kadi. Zato ga je treba mešati z drugimi plini. V Ameriki so delali poskuse z zmesjo 3 delov acetylena in 2 delov zraka. Ta plinasta zmes daje krasno belo luč, a vender ne ugaja, ker je preveč nevarna. Acetylen z zrakom pomešan je namreč zelo eksploziven in treba je v tem slučaju velike previdnosti.

Acetylen se more z relativno malim pritiskom 21.5 atmosfer spremeniti v tekočino. Tako je mogoče ogromne množine plina nakopičiti v malih jeklenih steklenicah. Z desetimi litri tekočega acetylena bi lahko razsvetljevali veliko hišo teden dni. Amerikanci se bavijo z vsestransko praktično uporabo novega plina; nekdo je predlagal, napraviti svetilnice z jeklenim otlim stajalom, ki bi se napolnilo s tekočim acetylenom; drugi namerava izdelati svetilnice, katerim bi se v stajalo vlagal košček kalcijevega karbida in tam močil s primerno množino vode — kratko in malo, novi plin odvarja celo vrsto koristnih uporab. Najbližja prihodnost

nas bode že učila, koliko teh nad bode mogoče spraviti v praktično življenje.

Dve veliki napaki ima acetylen. Silno je namreč strupen, a spoznamo ga lahko po njegovem hudem duhu, tako da se ne more na skrivnem pridružiti zraku. Poleg strupenosti pa ima še drugo silno napako za občo porabo; z nekaterimi kovinskimi oksidi tvori namreč neizrečeno eksplozivne spojine. Acetylenovo srebro in acetylenov baker spadata mej najbolj opasne eksplozivne tvarine, kar jih poznamo. Pred nekolikimi leti so se v Novem Jorku in v Bonnu prigodile hude eksplozije v plinovih ceveh. Preiskava je dokazala, da je ona neznanca množica acetylena, ki je primešana svetilnemu plinu, spremenila vrhno plast bakrenih cevij v acetylenov baker, ki se je pri prvem slučajnem stresu in sunku močno razpočil. Novejše preiskave pa so dognale, da železove, svinčene in cinove spojine z acetylenom niso nevarne. Če tedaj odstranimo iz njegove bližine ves baker in vsako srebro, smo odstranili tudi vsako nevarnost glede eksplozije.

Svetljivost acetylena je 15krat večja, kakor navadnega svetilnega plina; to se pravi, jeden kubični meter acetylena daje ravno toliko luči, kakor 15 kubičnih metrov svetilnega plina, v skrajnem slučaju pa še nekoliko več.

Zato se je delalo na raztegnitev oprostitev od davkov, katera koncesija pa se ni mogla doseči, pač pa je vlada dovolila za druga poslopja 18letno oprostitve; kot velika olajšava. se je dovolilo finančnemu ministru dovoljevati primeren davčni odpust in davčno oprostitve. Vladna pomoč je povzdignila zavest prebivalstva, in to upa, da mu vlada še priskoči na pomoč. Ako je država toliko pomogla, potem je tudi dolžnost dežele, da priskoči na pomoč. Zbornica je že večkrat pomagala okrajem, prizadetim po elementarnih neizgledih, samo pogorelcem se je dalo v treh letih 16.000 gld., ko so vendar zavarovalnice, kjer se je zavarovati zoper ogenj. Tem večja je dolžnost pomagati, kjer si ljudstvo samo ne more pomagati. Dežela je sicer veliko trpela vsled potresa, a kot skupina vseh prebivalcev mora zlasti ozir jemati na tiste, katerim je potres povzročil škodo. V izrednem zasedanju je dež. zbor apeloval na vlado, zato je umestno, da zdaj sam kaj stori. Dež. zaklada bo res nekaj dohodkov odpadlo in to se bo morebiti precej čutilo, a gledati se mora tudi na davkoplačevalce. Ker se da dokladi na žgane pijače povišati, se lahko stori kaj za tiste, katerim je potres povzročil škodo. Po izvedbah pri finančnem ravnateljstvu znašal bo v Ljubljani v prvih petih letih ves odpis drž. davka 20.000 gld., deželne naklade bi se torej odpisalo 7000 gld., za daljših dvanajset let bi znašal ves odpis največ 50.000 gld., deželne naklade bi se torej odpisalo 19.000 gld. Okraj: ljubljanska okolica, Vrhnika, Kamnik, Brdo, Kranj in Škofja Loka plačujejo hišnorazrednega davka 40.619 gld. 13 $\frac{1}{2}$ kr. Če se vzame za najvišji znesek odpis $\frac{1}{4}$ okroglo 1000 gld., izgubi dežela za dobo 25 let 3800 gld. Ljubljana bo v bodočnosti, če si opomore, plačevala veliko več davkov ko doslej. V formalnem oziru predlagam, naj se predlog izroči finančnemu odseku. Se sprejme.

Posl. Povše utemeljuje samostalni predlog „Ces. državna vlada, oziroma kmetijsko ministerstvo se pozivlje, da takoj v prihodnjem zasedanju državnega zbora predloži zakonski načrt za osnovo kmetijskih zadrug ter da skrbi za to, da potrebni zakon še tekom pričetega leta stopi v veljavo“. Govornik pojasnjuje razmere kmetijskega stanu in dotične akcije drž. zbora ter predlaga, naj se njegov samostalni predlog odkaže upravnemu odseku. Se vzprejme.

Posl. Klun poroča o proračunu zaklada učiteljskih pokojnin za l. 1896. in o prošnjah za podelitev in podaljšanje miloščin ter predlaga: naj se Heleni Čuk podaljša miloščina letnih 100 gld. za 3 leta, Ani in Karolini Malenšek letnih 30 gld. za 3 leta, Alojziji Malenšek naj se dovoli miloščina 30 gld. za 3 leta, Mariji Praprotnik naj se dovoli miloščina letnih 120 gld. za 3 leta, prošnja Ane Sever naj se odkloni, prošnja Ane Novak pa odstopi dež. odboru, da o njej poroča. Proračun izkazuje potrebnost 32.203 gld., pokritja 10.682 gld., primankljaj znaša torej 21.521 gld. Predlogi finančnega odseka se odobri in se vzprejmeta še resoluciji, da je vse šolstva tičooče se prošnje pošiljati dež. odboru po dež. šolskem svetu, ki ima

poročati in da naj dež. odbor da izračunati po zavarovalnem tehniku, koliko bi veljalo zavarovanje kranjskih učiteljev po sedanjem statusu.

Posl. baron Schwegel opozarja na okolnost, da se troški za učiteljsko pokojništvo čedalje bolj množe. Resolucija, naj se naroči zavarovalnemu tehniku izračunati, koliko bi veljalo zavarovanje učiteljev je zastegadelj nevarna, ker bi se težko dobili zanesljivi podatki in bi stvar veljala jako mnogo. Zato naj dež. odbor prosi vlado, da zavarovalno-tehniškemu oddelku naroči to izračunati. Sploh pa bi bilo vprašanje o penzijskem statu dobro prestudirati.

Posl. Kalan poroča o prošnji županstva v Borovnici glede podpore za popravo bolnišnice in predlaga, naj se prošnja odstopi v rešitev deželnemu odboru. Se sprejme.

Posl. Kalan poroča o prošnji usmiljenih sester glede podpore za popravo po potresu poškodovane hiralnice in predlaga, naj se prošnja odstopi dež. odboru v rešitev. Sprejeto.

Posl. Žitnik poroča o prošnji centralne posojilnice v Krškem za kredit do 50.000 gld. in predlaga, naj se izroči deželnemu odboru v rešitev. Sprejeto.

Posl. Lenk poroča o prošnji kmetijske podružnice v Cerknici glede podpore za vzdrževanje drevnice in predlaga, naj se odstopi dež. odboru v rešitev. Sprejeto.

Posl. Lenk poroča o prošnji krajnega šolskega sveta v Senožečah za vredbo šolskega vrta in čebelnjaka in predlaga, naj se odstopi dež. odboru v rešitev.

Posl. Hribar omeni veliki pomen šolskega vrta za nerodovitni senožeški okraj; vzoren šolski vrt bi pospeševal sadjerejo; sedanjí učitelj je v Kostanjevici napravil šolski vrt, da ga ni tacega na Kranjskem, koristil bo torej tudi senožeškemu okraju. Naj torej dež. odbor nakloni kar največ mogoče podpore.

Predlog finančnega odseka se je sprejel.

Posl. Murnik je poročal o prošnji „Verein für Knabenhandarbeit“ na Dunaji za podporo in predlagal, naj se dovoli 25 gld. Sprejeto.

Posl. Murnik poroča o prošnji Albina Adlešiča, učenca na umetno obrtni šoli na Dunaji za zvišanje podpore in predlaga, naj se odstopi dež. odboru v rešitev. Sprejeto.

Posl. Luckmann poroča o prošnji Silvestra Oblaka; paznika v prisilni delavnici, za umirovljenje in predlaga, naj se dovoli letnih 160 gld. Sprejeto.

Posl. Murnik poroča o prošnji posestnikov v Vrbovcu pri Dobrničah za podporo vsled njim in predlaga, naj se odstopi dežel. odboru v rešitev. Sprejeto.

S tem je bil dnevni red končan in vršila se je volitev devetih članov v stavbeni odsek. Izvoljeni so bili poslanci: Grasselli, Hribar, dr. Tavčar, dr. Schaffer, Luckmann, (nač. namestnik), baron Wurzbach, dr. Papež, (načelnik), Kalan, Košak.

Pomudili smo se pri acetylenu nekoliko dalj časa, ker je njegova zgodovina jako zanimiva in ker vnovič dokazuje, kako veliko ulogo igra slučaj pri premnogh epikalnih iznajdbah. Slučaj je važen zaveznik človeka, ki išče sledove po skrivnostnih delavnicah prirode! —

Ker že govorimo o plinih, naj omenimo tukaj tudi najnovejših poskusov, kako dati našemu zraku obliko tekočine. Vsak plin se more namreč spremeniti v kapljevino, če ga primerno shladimo in dovolj stisnemo. Zrak sta najprva spremenila v tekočino fizika Caillietet in Pictet, a v najnovejšem času je te eksperimente v velikem merilu ponavljal Anglež Dewar. On je napravil mnogo litrov kapljivo tekočega zraka. Da je treba pos-bnih priprav, če hočemo to kapljevino shraniti, nam ni treba posebej povdarjati. Dewarju se je celo posrečilo, nekoliko tekočega zraka poslati iz Londona v Cambridge, kar ni ravno lahka stvar. Kapljevino je dal v posodo z dvojnimi stenami; iz prostora mej obema stenama je izsmrkal zrak, potem pa spustil vanj nekaj kapljic živega srebra. V brezračnem prostoru se živo srebro takoj izpuhti in ko je Dewar vžil tekoči zrak — ki ima jako nizko temperaturo — so se na znotranjo, shladjeno steno zgostili živosrebrni sopari ter jo posrebrili. Srebrna stena zelo popolnoma reflektira toplotne trakove in vnanja gor-kota ne more do zaprtega zraka. Na ta način pri-

pravljena posoda se zavije potem v trdno, sneženo ogljikovo kislino, ki ima, kakor je znano, ogromno nizko temperaturo. V takem zavitku se je tekoči zrak obdržal brez vsake spremembe, če tudi je moral na železnici prestat dokaj sunkov in stresljev.

Da spozna bralec težkoče tacega pošiljanja, bodi omenjeno, da je razlika v toploti kapljivo-tekočega zraka in trdne ogljikove kisline tolika, kakor razlika mej toploto vrele vode in ledu. Dewar je imel torej isto nalogo, ko je pošiljal tekoči zrak v Cambridge, kakor bi bil zavil za daljno pot v škatljo kos ledu ter ga obdal z vrelo vodo! —

Ogljikovo kislino, o kateri smo ravno govorili, skušajo sedaj tudi vporabljati kot gonilno moč za motorje in sicer v kapljivo-tekoči podobi. Taka ogljikova kislina se spremeni zopet v plin, ako prenehajo pogoji, ki so jo silili v kapljice. V Novem Jorku so napravili prve poskuse z dotičnim motorjem in sicer pri poulični železnici. Vsak vagon ima kotel s tekočo ogljikovo kislino, ki pritiska z močjo 70 kilogramov na vsak kvadratni centimeter. Kislina prihaja, v potrebni množini v cilind, ter se raztegne in požene bat na drugi konec, jednako kakor pri parni mašini. Pravijo, da se porabi za vsako konjeko moč le 4-5 kilogramov ogljikove kisline v 24. urah. Po tem takem bi veljala konjska sila samo dobrih 60 krajcarjev na dan.

V Ljubljani, 9. januarja.

Grof Thun, znan prijatelj češkega naroda in provzročitelj izjemnega stanja v Pragi, je našel goreče zagovornike v Staročehih in pa liberalnih Nemcih. Oboji se boje, da pride na njih mesto kdo, ki bode imel več srca za češki narod. Posebno Bohemia naglašja, da Nemci ne marajo, da bi pal namestnik Thun, ki si je pridobil toliko popularnosti in zaslug za češko deželo. Kakšna je Thunova popularnost, je le predobro znano. Vse so le nekatere najete in umetno prirejene ovacije, ko je potoval po deželi. Liberalni Nemci so zopet pokazali, kakšni svobodoljubi so, ker se navdušujejo za provzročitelja izjemnega stanja v Pragi. Seveda pri taci razmerah ni niti misliti na kako spravo mej Nemci in Čehi. Mi mislimo, da grofa Thuna dolgo tudi Nemci ne bodo obdržali, prikupili se bodo pa pač nekoliko fevdalnim veleposestnikom, kateri se vedno potegujejo za Thuna.

Volitev kvotne deputacije. Avstrijski in Ogerski državni zbor bode ta takoj volila kvotni deputaciji. Ti dve deputaciji imata določiti, koliko bode ta donášali obe državni polovici k vkupnim državnim stroškom. Vsaka teh deputacij šteje petnajst članov, katerih voli 10 zbornica poslancev in 5 gosposka zbornica. Seveda sklepe teh deputacij morata potem odobriti oba državna zbora. Pri pogajanjih z ogerskimi ministri je grof Badeni omenil tudi, da avstrijska vlada obsoja zabavljanja proti Oggerski po protisemitskih shodih in je že podrejenim oblastvom naročila, da z vso odločnostjo postopajo v taci slučajih.

Pravoslavna škofija v Zagrebu se vender le osnuje. Vlada in Srbi so se že malo pomišljali, ko so bile v Zagrebu take demonstracije proti srbski zastavi. Sedaj jo pa menda hočejo še baš zaradi tega osnovati, da pokažejo hrvaški opoziciji, da se od taci demonstracij ne dajo prestrašiti. Sestavila se bode iz nekaterih delov pakraške in karlovske pravoslavne škofije. Misli se pa tudi grška katoliška škofija s Križa premestiti v Zagreb.

Položaj na Kubi je jako nejasen. Po vladnih poročilih je stanje vstašev popolnoma obupano in se bodo kmalu morali udati. Ustašev je tako le kaci 6000 mož, vladnih čet pa nad 100.000 mož. Po poročilu od vstaške strani so pa vladne čete poslednji čas bile popolnoma tepene. Vstaši so baje vzeli mesto Moro in oblegajo mesto Havano. Vstaši upajo v kratkem vzeti Havano. Maršal Martinez Campos sam že obupuje, da bi zmagal in je baje že dal ostavko. Da vstaškim poročilom ni povse verjeti, je gotovo. Tudi ni povse jasno, kako vstaši morejo odpošiljati svoja poročila, ker je brzjav v vladnih rokah. Vlada zato reje, da so dotična poročila skovana kje na kontinentu v Ameriki. Izključno pa tudi ni, da imajo vstaši še kake zveze, če ne po brzjavu, pa po občevanju z ladijami, kajti jako dvomljivo je, da bi Španci bili otok tako okrog zastražili, posebno ker je mej špansko vojsko mnogo nezanesljivih elementov. Da so pa vstaši močnejši, nego priznavajo španska vladna poročila, že sledi iz tega, da so morali Španci na Kubo poslati tako mnogobrojno vojsko.

Dopisi.

Iz Medvoda, koncem decembra.*) (Po občinskih volitvah.) Od vseh strani dobivate v tem razburjenem času dopise o volitvah, le iz naših krašnih Medvod ni poročila, katero bi pojasnilo tukajšnje žalostne razmere. Vsakemu poštenjaku se mora krčiti srce, ako premišljuje, kako se obdeluje nevedni, boječ kmet. V volitve za deželni zbor se „liberalci“ in „na pol judje“ (tako so nas sedaj „gospodje“ krstili) nismo vtikali, ker, dokler je občinski odbor popolnoma v nasprotnih rokah, ni bilo upati količjak ugodnega izida; vendar so se nasprotniki posluževali raznih sredstev, katera so pri te vrste ljudih običajna, posebno pijače ni primanjkovalo — šlo je po starem sistemu, vse na komando! Ti „gospodje“ si gotovo mislijo, da žive že v dobi „4000“. Niti jednega inteligentnega volilnega moža niso izvolili. Če zna vsak teh svoje ime podpisati, kar je dvomljivo, je vsa njihova učnost skupaj. Toraj tudi ni čudo, da velika večina ni vedela, kakošen namen ima volitev. Štirje župniki iz Preske, Sore, s sv. Katarine in iz Smlednika so za deželnozbornske volitve begali in mamili ljudstvo tem huje, ker so se bližale občinske volitve. Že o svečnici se je bila pričela ta strastna agitacija. Naposled se je pridružil še peti agitator v osebi župnika iz Reteč, kateri ima nekaj faranov v naši občini; njim je toplo na srce polagal, kakošne može naj volijo in kako žalostni bi bili nasledki, ko bi

*) Zaradi pomanjkanja prostora zakasnelo.

ne volili z „gospodi“. Konečno se je pridružil s svojo pomočjo še mil. knezoškof ljubljanski, da je volil po teh „junakih“ z pooblastilom. To je lepo, da delajo z združenimi močmi, saj je tudi Kristus učil: „Ljubite se med seboj“ in v resnici njegovi namestniki to zapoved lepo in vzgledno izpolnjujejo, — če pojde tako dalje, se utegnejo uresničiti besede: „po duhovnih je vera gor“ prišla in bode tudi dol.“ Umljivo je, da je težko bojevati se proti takim sredstvom, osobito ker ljudstvo, nekoliko iz nevednosti, še več pa iz bojazljivosti stori, kar „gospod“ ukažejo. Pretili so z vsem, kar zamore uboze kmeta oplasti. Nek župnik je tekal od hiše do hiše, od vdove do vdove, da so se morale celo skrivati, ako jih ni bilo volja podpisati po oblastilo. Celo s pestjo je pretil, ako ni koj dosegel svojega smotra, češ, da bode Bog ve kaj provzročil. Homeopatična zdravila bodo v prihodnje dobivali le pristaši njegove stranke, od nasprotnikov bi jih utegnili dobiti le kako mlado dekle. Tudi je bilo pred volitvijo 5% posojilo na razpolago, ako bi se kdo hotel rešiti dolga pri kakem „liberalcu“. — Čuli smo tudi trditve sorškega župnika, kateri je javno kvasil o nabrušenih nožih, češ, da je naša stranka prevzela ulogo brusačev. — Pod krinko visokih naklad so se lizali ljudstvu, trdeč, da bode treba graditi tovarni nov most, zidati novo nemško šolo itd. Da so pri naši stranki največji davkoplačevalci, kateri tudi plačujejo naklade, o tem so seveda modro molčali. Nič manj kot „gospodje“ so besneli dresirani kmetje, seveda vedno v pijanosti. Neka vdova se je izgovarjala, da ne more podpisati pooblastila, a nekdo jej je pretil, da jej „vse razbije“. Tako daleč sega pretirano podpihovanje! — Res smo do sedaj te „gospode junake“ pokrivali s plaščem sramožljivosti, a potrpljenje je minulo. Z radostjo se spominjamo nekdanjih časov, ko sta pri nas še vladala mir in sloga, a sedaj se je žal iz teh izcimilo sovraštvo in nesloga kot sad farovške gospodstvaželnosti. Konečno mi bode dovoljeno, da omenim uspeh volitve. Trda je sicer šla, a v 1. volilnem razredu smo dosegli ožjo volitev. Imena vseh „gospodov“ so bila v klobuku, a ven, hvala Bogu, ni bilo nijednega! Pač ko bi „gospodje“ mogli, odpravili bi takoj žreb iz občinskega reda. Tako je, „gospodje“, mnogo ste delali, trudili se, imeli stroške, sedaj pa uživajte sad svojega truda! Ako želite izvedeti še lepših dejanj, še lepših kot so navedena tukaj, prosim, oglasite se pri Vaših „liberalcih“ za komentar! Vederemo!

„Ljubljanskega Sokola“ občni zbor dne 5. januarja 1896 (Konec.)

Potem se je vršila volitev odbora, o katere izidu smo že poročali in so se dovolile že tudi navedene podpore. Akopram ima „Sokol“ za tekoče leto izkazan v proračunu primanjkljaj, ni hotel štetiti ravno pri koroških bratih in pri družbah sv. Cirila in Metoda in rudečega križa, nadejajoč se, da bodo zavedni rodoljubi vedeli upoštevati njega vedno vzorno narodno delovanje ter mu z obilnejšim pristopanjem pripomogli, da skonča tudi to leto s prebitkom.

Podstarosta dr. Kušar je pozdravil odhajajočega brata Božidarja Vernika, ki se je toplo zahvalil starosti in podstarosti za prijazen spomin.

Mej posameznimi predlogi stavil je gosp. Jos. Noll resolucijo glede obilnejše udeležbe telovadbe. Število telovadcev ni primerno številu članstva. Zdej ko bode društvo imelo lepo svojo telovadnico se bode pač lažje izvrševal ideal društva: da so vsi člani telovadci. Gledati se bode moralo torej na to, da se bo ta telovadnica tudi obiskovala, kakor se mora zahtevati od najstarejšega društva Sokolskega V ta namen skleni občni zbor sledečo resolucijo:

1. Da se vspodbujajo člani k obilni udeležbi telovadbe, obstoji naj jedna točka vzporeda naših jour fixov in enakih shodov in zabav iz podučnih predavanj o pomenu in važnosti telovadbe in pa o sokolstvu sploh. Agituje naj se za razširjavo telovadbe s prijavo pisov gori omenjene vsebine po časopisih.

2. Ustanovi naj se za vse brate Sokole poduk v korakanju, kretanju in prostih vajah.

Odboru se naroča, da to resolucijo vresniči kakor hitro mu bo to mogoče.

Po kratki debati, v kateri sta priporočala g. P. Skale, naj si „Sokol“ pridobi dobrega stalnega učitelja in dr. Kušar, naj se uvede tudi borenje, se je po pojasnitvah besedah staroste dr. Tavčarja vzprejela resolucija z omenjenima dostavkoma, proti katerima ni ugovarjal predlagatelj.

Pregledovalcema računov bila sta imenovana gg. mestni inženjer Zbrizaj in Bogomil Kajzel.

G. Viktor Murnik je priporočal, naj se pospeši nova predložitev nepotrjenih pravil „Sokolske zveze“, na kar je podstarosta dr. Kušar odgovoril, da se bode to zgodilo v kratkem. Potem je priporočal gosp. Zbrizaj, naj bi se tudi pri nas bolj gojila telovadba med mladino in skrbelo za sokolski naraščaj, kakor je to na Češkem, kjer ima skoro vsak „Sokol“ svoj „dorost“. V mladini že naj se budi sokolska ideja. Ko je g. Jos. Noll s toplimi besedami podpiral ta velavažen predlog, se je isti vzprejel brez ugovora. Konečno je navzoči češki Sokol, član Brnskega Sokola brat Ratoliska pozdravil imenom severnih Sokolov jugoslovanske brate zahvalivši se za pozdrav staroste.

Po enajsti uri zaključil je starosta dr. Tavčar zborovanje s prošnjo, naj vsi člani delujejo neumorno v to svrhu, da ostane „Sokol“ tudi na dalje tako čvrst in čil, kakor je zdaj, ter zaklical jim prisrčen: Na zdar!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. januarja.

— (Repertoir slovenskega gledališča.) Jutri se bode v tretjič pela velika Bizetova opera „Karmen“, v nedeljo se bo na korist g. Inemana igrala burka „Ugrabljenе Sabinke“.

— (Stavbeni red.) V današnji seji deželnega zbora je vlada predložila načrt stavbenemu redu za mesto Ljubljano.

— (V mestni klavnici) zaklalo se je v preteklem letu 25.430 komadov živine, in sicer: 4025 glav goveje živine, 8034 prašičev, 7379 telet, 3111 kozlov in ovac in 2881 kozličev. Poleg tega je bilo vpeljanega in ogledanega 13.046 kg svežega mesa. Konfiskovalo in uničilo se je meso od 39 prašičev, 2 telet, 64 kg mesa in več pljuč in jeter.

— (Na včerašnji živinski semenj) prignalo se je 732 glav konj in volov, 297 krav in 54 telet, skupaj 1083 glav. Kupčija je bila sploh pri goveji živini kakor tudi pri konjih srednja; zunanega kupca za govejo živino ni bilo. Konje kupovati je prišlo nekaj Lahov, pa so le bolj slabe kupevali.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Teden izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 29. decembra 1895 do 4. januarja 1896 kaže, da je bilo novorojencev 9 (= 14‰), mrtvorojenec 1, umrlih 13 (= 21.32‰), mej njimi je umrl za ošpicami 1, za vratico (davico) 1, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 1, za želodčnim katarom 1, vsled starostne oslabelosti 1, za različnimi boleznimi 5. Mej njimi so bili tuji 3 (= 23‰), iz zavodov 4 (= 30.7‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 10, za škarklatico 6, za tifuzom 1, za vratiko 1 oseba.

— (Žganjar — zmrznil.) Znani ljubljanski postopač in žganjar Andrej Selan sedel je v torek popoldne v neki žganjariji v Mostah ter se „ta kratkega“ navžil tako, da ni mogel v Ljubljano nazaj. Prikolovratil je do neke šupe, kjer se je vlegel v listje. Včera našli so Selana mrtvega. Priletni mož bil je v listju zmrznil.

— (Mušica.) Mogunski škof Ketteler je nekoč rekel: Ko bi sv. Pavel danes živel, bi bil katolišk žurnalst. Ker sta gospoda Žitnik in Kalan katoliška žurnalisti, še ni misliti, da sta slovenska sv. Pavla k večjemu sta — Pavlihi.

— (Častno občanstvo) je podelila občina Raka dež. predsedniku baronu Heinu in Krškemu okr. glavarju baronu Schönbergerju.

— (Z Gorenjskega) se nam piše: Brali smo v časopisih govor našega poslanca gosp. I. Ažmana, in zopet vidimo, da ta naš poslanec ne pozna kmečkih razmer na Gorenjskem. Lahko mu dokažemo, da marsikateri liberalci bolje in več v cerkev hodi, kakor marsikateri klerikalec, uprašamo pa g. Ažmana: kaj so tisti možje, katerih več je volilo njega, ki pa vendar prav redkokdaj v cerkev hodijo? Kaj so tisti kmetje, ki ne vado, kaj je liberalci ali klerikalec, pa vendar niso vas volili? No, pa saj g. Ažman ve, da se nam ne godi tako slabo in zdaj bo pa še on izboljšal naše stanje, vemo, da se bo kmalu na Gorenjskem žito podražilo potem bomo klicali slava gospodu Ažmanu. — Več volilcev.

— (Iz Ormoža) se nam piše: Na Humu so pri občinskih volitvah meseca maja m. l. v vseh treh razredih zmagali odločni Slovenci. Prišlo je takrat na volišče tudi nekoliko z nemčurske strani našuntanih in gospodstva željnih nasprotnikov, ki pa so pri volitvi in še potem z nemško pritožbo pri c. kr. namestnji popolnoma pogoreli. Dne 2. t. m. so vsi izvoljeni odborniki izvolili za občinskega predstojnika g. Martina Januša že v šestokrat in soglasno. S to izvolitvijo g. Januša lahko vidi, da ima zaupanje vsega zastopa in vseh odličnih volilcev. Čast vsem, ki se zavedajo pametno svoje dolžnosti. Občinska svetovalca in odborniki so večinoma prejšnji.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) je dne 20. decembra p. l. v Pleševcu na Štajerskem umrl posestnik Josip Hajšer testamentarično zapustil legat stotih goldinarjev. — Mir bode dobrotvornemu pokojniku!

— (Podružnica sv. Cirila in Metoda za breški okraj) bode imela občni zbor v nedeljo 12. januarja 1896. ob 5. uri popoldne v dvorani „Narodnega doma“.

— (Slovenski klub na Dunaju) imel bo v soboto 11. januarja t. l. tretji svoj večer v dvorani „Restaurant International“ I. Neuer Markt 8. Predaval bo g. dr. Mat. Murko: „O narodopisni razstavi češki“ (nadaljevanje in konec). Akoravno se

je za ta mesec več gospodov oglasilo za predavanje, moral je odbor na željo mnogih g. dra. Murka prositi za nadaljevanje in konec njegovega veleznamičnega predavanja o češki narodopisni razstavi. Preskrbljena je za ta večer tudi prostornoja dvorana, jedna najlepših v imenovani restavraciji takozvani „Kaisersaal“. Začetek točno ob osmih zvečer.

* (Lakota v Italiji.) Prebivalstvo v mestecu Coretto blizu Barija je tako revno, da si ne more kupiti niti kruha. Te dni sta dva kmeta v tej vasi lakote umrla. Razburjeno ljudstvo je naskočilo pekarije, a orožniki so je s krogliami pregnali. Prišlo je do krvavih izgrediv, katerim so naredili konec iz Barija došli vojaki. Več oseb je bilo v tem boju ubitih.

* (Petindvajset let v ječi.) V Korneuburgu so zaprli tri tatove, ki so ondu in v okolici v več krajih ulomili. Vodja teh tatov je bil Karol Ludovik Hampel, kateri je bil že večkrat zaradi tatvine zaprt, in sicer vkupe 18 let in jedenkrat zaradi uboja 7 let. Z novimi tatvinami hotel je menda praznovati 25letnico svojega jetniškega življenja. Ker ima še le 45 let, je nad polovico življenja prebil v ječah.

* (Srbskega Moora Spiegelberg) Srbska vlada je razpisala 6000 dinarjev nagrade tistemu, kdor prinese glavo hajduka Kuzmanovića. Ta razbojnik sicer ni bil sam tak romantik, kakor Schillerjev Karlo Moor, a imel je v svoji četi novodobnega Spiegelberga. Ta je Kuzmanovića v spanju odrezal glavo in jo izročil oblastvu, da dobi obljubljeno nagrado.

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. J. N. Jeglič, nadučitelj pri sv. Križu pri Litiji 12 kron, nabrane novega leta dan v mali veseli družbi pri Miklavčju v sv. Križu. — G. Ivan Lipold iz Mozirja 8 kron, nabrane dne 29. decembra 1895 pri Dobovcu na Rečici mej tam zbranimi Mozirjani z geslom: „V pomoč tlačnemu bratom Hrvatoma“. — G. Fran Neubauer v Travniku 6 kron, nabrane v veseli družbi v Loškem potoku. — Skupaj 26 kron. — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“ ima v številu 1 naslednjo vsebino: Svojem o svojem; Fr. Orožen: Ustavoznanstvo; Drd. Iv. Borštnik: K šolski higijeni; J. Ravnikar: Martin in Jera; Jakob Dimnik: Narodopisna češko slovanska razstava v Pragi leta 1895.; Listek; Vabilo na naročbo; Za učiteljski konvikt; Književnost; Naši dopisi; Vestnik; Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Brzojavke.

Poreč 9. januarja. Včera je namestnik Rinaldini otvoril dež. zbor. Govoril je laški, samo na koncu je pristavil nekaj hrvatskih besed. Besedilo obljube je prečital samo v laškem jeziku, okr. glavar pa v hrvatskem. Dež. glavar Campitelli je govoril samo laški in povdarjal, da sme samo laščina biti razpravni jezik, končno pa pozval zbornico, naj zakliče cesarju trikrat „evviva“. Manjšina je klicala „živio“. Dež. glavarja namestnik dr. Stangher je govoril najprej hrvatski, potem laški. Ko je govoril hrvatski, so laški poslanci upili in razgrajali in galerija jim je pomagala. Ko so slovanski poslanci storili obljubo v hrvatskem jeziku, so Lahi zopet razgrajali. Campitelli je prečital cesarsko naredbo, s katero se je razveljavil sklep o italijanščini kot razpravnem jeziku. Defranceschi je protestiral, da je glavarjev namestnik govoril tudi hrvatski, Spinčić ga je zavrnil in protestiral proti temu, da je glavar ogovoril dež. zbor samo v laškem jeziku. Glavar je zabranil Spinčiću govoriti in ob silnem ropotu zaključil sejo.

Dunaj 9. januarja. „Vaterland“ graja ostro neodložno postopanje namestnika Rinaldinija v isterskem deželnem zboru in povdarja, da je tam umestna jedino odločnost. „N. Fr. Presse“ poroča, da je v Istri pričakovati viharjev, ker je Rinaldinijev kompromisni predlog ponesrečil. Situacija je silno napeta, postopanje Campitellijevo pa priča, kake namene imajo Italijani.

Praga 9. januarja. V dež. zboru se je unela živahna razprava, ker zahteva mladočeška stranka, naj se jej da v vsakem odseku jeden član več, nego Nemcem ali veleposestnikom. Engel, Herold in Kramář so govorili za mladočeško zahtevo, proti njej grof Buquoi, Bareuther in namestnik grof Thun. Pristaš Schönererjev, posl. Iro, je rekel, da je Češka navadna provinca in da Čehi nikakor niso enakovredni z Nemci, zato tudi ne mo-

rejo biti jednakopravni. Nastal je nepopisen vihar. Mladočehi so zahtevali, naj govornik prekliče, kar je rekel, ta pa se je hitro odpovedal besedi.

Budimpešta 9. januarja. Ugron je danes interpeliral Banffyja, hoče-li vlada takoj ustaviti pogajanja glede avstro-ogerske pogodbe, češ, da je Badenijska vlada neparlamentarna, kar nasprotuje določbi pogodbe. Govornik je tudi trdil, da cesar nima pravice imenovati se srbskega vojvode. Banffy je odgovoril, da je Badeni v državnem zboru izjavil, da je parlamentu odgovoren za vse, kar stori, zategadelj da ni uzroka ustaviti pogajanj.

Poslano.*)

V listku „Slovenskega Naroda“ z dne 23. decembra 1895. št. 296. priobčil je gosp. Sebenikar, odslavljen poštar na Rakeku, neko „Poslano“ v katerem se je drznil žaliti mene z neresničnimi trditvami, katere popravljam kakor sledi:

Ni res, da sem zahteval od g. Sebenikarja oni denar, katerega sem izdal od leta 1892. do sedaj pismonošam za donesene brzojavke. Jaz sem pregledal račune svojega trgovskega agenta na Rakeku, kateri mi je stavil v račun vsak mesec zneske, ki jih je moral plačati od prejetih brzojavk listonošam c. kr. poštne urada na Rakeku na zahtevo, le naznanil te plačila veleslav. c. kr. poštni in brzojavni direkciji s prošnjo, da naj se mi naznanijo tarife veljavne za pošto na Rakeku. To sem storil radi natančnosti, po kateri se običajno ravnam pri svojih poslih. Če pa je pri tem prišlo na dan, da g. c. kr. poštar Sebenikar na Rakeku ni pravilno postopal s prejemanjem vročini od brzojavk, in je on na zahtevo blagorod. gosp. preiskovalnega poštne komisarja položil znesek 34 gld. 10 kr. — je to le on sam zakrivil.

Ni res, da smo jaz in drugi rakovski trgovci sami upeljali navado, plačati pismonošam za dostavljanje brzojavk, kakor tudi ni res, da gosp. Sebenikar ni vedel za ta plačevanja. Kako pa je to, da je prišel koncem vsacega meseca pismonoša z brzojavnimi vročnimi lističi tirjat mojega trgovskega agenta g. Ivana Matičiča pristojbine po 10 kr. za vsako vročeno brzojavko? Ni-li c. kr. poštni in brzojavni urad, v katerem je gosp. Sebenikar gospodaril, dajal te brzojavne prejemne lističe listonošam, da so mogli zahtevati plačilo koncem meseca?

Ni res, da sem jaz daroval pismonošam imenovane zneske — ampak res je le, da je moj trgovski agent plačeval za donesene brzojavke za to, ker so listonoše gosp. Sebenikarja te plačila tirjali. Zato toraj tudi ni res, da sem tirjal nazaj zneske, ki sem jih podaril. Če bi bil jaz omenjene zneske listonošam podaril, bi gotovo preiskovalni c. kr. poštni komisar ne bil zahteval od gosp. Sebenikarja povrnitev istih, in še manje bi jih bil gosp. Sebenikar takoj plačal; saj se podarjene reči ne vračajo!

Kako neresnične in neopravičene so trditve gospoda Sebenikarja, dokazuje najbolj odlok velesl. c. kr. poštne in brzojavne direkcije za Trst, Primorsko in Kranjsko z dne 28. decembra 1895. št. 46051, katerega sem dobil na svojo pritožbo in kateri se glasi v slovenskem prevodu takole:

„Ces. kr. poštna in brzojavna direkcija za Trst, Primorsko in Kranjsko

št. 46051. V Trstu, dne 28. decembra 1895.

Čestiti tvrdki Franc Laurič

v Trstu

Na vloženo pritožbo z dne 17. t. m. se naznanja čestiti tvrdki, da so se na podlagi natančnejših preiskav, ki so se vršile po tukajšnjem pregledovalnem organu na lici mesta, izkazale reanicijske trditve omenjene pritožbe glede nepristojnega pobiranja potnin (Botenlöhne) za brzojavke in glede pobiranja višjih kakor zakonito normiranih pristojbin za obvestila in za vročine (Aviso und Bestelgebühren) poštne pošiljatev.

Poštno imenje na Rakeku je tudi zahtevi, stavljeni ji protokolarčno, da naj takoj položi v roke preiskovalnega komisarja znesek 34 gld. 10 kr., ki ga je nepristojno nabralo v zadnjih treh letih za brzojavke, vročene Vašemu zastopniku Ivanu Matičiču na Rakeku, vstreglo in takoj nazaj plačalo ta znesek.

Čestita tvrdka se na to povablja, da dvigne znesek štirinadest (34) gold narjov 10 kr. pri tukajšnji c. kr. kasi poštne direkcije proti nekolokovanju in po tu uradnem računskem oddelku likvidovani pobornici in oddaji pričujočega lista.

Vsled namenu primernih naredb, katere je vkrenila c. kr. direkcija v zagotovljene korektnega poslovanja pri c. kr. poštnem in brzojavnem uradu na Rakeku, je pričakovati, da se je vsled tega za vselej napravil konec potoženim nerednostim kakor tudi neiznosnim službenim razmeram, ki so obstajale pri imenovanem uradu.

C. kr. višji poštni direktor

Pokorny mp.

V Trstu, dne 31. decembra 1895. (1755)

Franc Laurič.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Štev. 37. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 697.

Operna noviteta!

V petek, dne 10. januarja 1896.

Tretjikat:

KARMEN.

Opera v štirih dejanjih. Po noveli Prospera Merimée-ja spisal H. Meilhac in L. Halevy, poslovenil E. Gangl. Uglasbil Georges Bizet. Kapelnik g. Hilarij Benisek. Uprizoril režiser g. Josip Nolti.

Nove kostume je prijazno posodila sl. intendantica hrvaškega deželnega gledališča v Zagrebu. — Novo dekoracijo v prvem dejanju naslikal g. K. Kramaršič.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek točno ob 7,8. uri. Konec po 10. uri zvečer.

Vstopnino glej na gledališkem listu.

Pri predstavi svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v nedeljo, dne 12. januarja 1896.

Tuji.

8. januarja.

Pri **Sten:** Gellis. Rosati z Dunaja. — Barbo iz Rakovnika — Heltar iz Velike Kaniže. — Burger iz Kočevja. — Košmelj iz Železnikov. — Weiss iz Pardubice. — Debeljak s Predvora. — Hanusch iz Hasbega.

Pri **Matt:** Auerpergs Turna. — Schwegel, Weinberger, Krammer, Stroeheim, Ebner, Perelles z Dunaja. — Winterhalter iz Maribora. — Behofschitz iz Radovljice. — Jelovek z Vrhnice. — Kukič z Reke. — Pfeifer iz Krškega. — Gruntar iz Ribnice.

Pri **Lloyd:** Saje iz Štange. — Zelnik iz Čemšenika. Pri **južnem kolodvoru:** Stern, Boš, Petrovec iz Čemšenika. — Zupančič iz Kolovrata. — Gostiša iz Idrije.

Meteorologično poročilo.

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
8.	9. zvečer	734,3	-3,7°C	sr. zah.	oblačno	
9.	7. zjutraj	734,6	-5,5°C	sr. zah.	oblačno	0,6
"	2. popol.	735,7	-0,5°C	p. m. jvzh.	jasno	

Srednja včerašnja temperatura -2,1°, za 0,6° nad normalno.

Dunajska borza

dne 9. januarja 1896

Skupni državni dolg v notah	99 gld. 90 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 " 55 "
Avstrijska zlata renta	122 " 05 "
Avstrijska krona renta 4%	99 " 95 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 90 "
Ogerska krona renta 4%	98 " 90 "
Avstro-ogerske bančne delnice	1005 " — "
Kreditne delnice	359 " 25 "
London vista	121 " 40 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59 " 30 "
20 mark	11 " 85 "
20 frankov	9 " 61 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 10 "
C. kr. cekini	5 " 69 "

Dne 8. januarja 1896.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	144 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	192 " 50 "
Dunavske reg. srečke 5% po 100 gld.	129 " 25 "
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120 " — "
Kreditne srečke po 100 gld.	197 " — "
Ljubljanske srečke	22 " — "
Rudolfove srečke po 10 gld.	23 " 25 "
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	163 " 75 "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	480 " — "
Papirnat rubelj	1 " 28 1/2 "

Dobrega prodajalca

vzprejem v trgovino z raznim blagom gospoda **Slavoja Jenka v Podgradu (Istra)**. Znanje tujih jezikov se ne zahteva. Ponudbe do 15. januarja.

Josip Volk,

(1715-3)

poslovodja.

Za dobro in točno izvršitev zgradbe v moji hiši v Gospodskih ulicah št. 10, katero je izvršil stavbeni mojster **Valentin Accetto iz Ljubljane** v mojo popolno zadovoljnost, izrekam svojo javno zahvalo in tega mojstra priporočam gospodom hišnim posestnikom.

V Ljubljani, dne 8. januarja 1896.

(1751)

Henrik baron Lazarini.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1895.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so s srednjeevropskim časom.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Čas Selsthal v Ansees, Ischl, Gmunden, Solnograd, Steyr, Linz, Budejovice, Plzeň, Marijine varov, Hebr., Karlovo varo, Francovo varo, Prago, Lpako, Dunaj via Amstetten.
Ob 5. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Čas Selsthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
Ob 12. uri 55 min. popoldne osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj.
Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno, Čas Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Incomost, Bregeno, Gurth, Genevo, Paris, Steyr, Linz, Gmunden, Ischl, Budejovice, Plzeň, Marijine varo, Hebr., Francovo varo, Karlovo varo, Prago, Lpako, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 40 min. zvečer osebni vlak v Kočevje, Novo mesto. Kasneje ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 46 min. popoldne osebni vlak v Lince-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 6. uri 52 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lpako, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Hebr., Marijine varov, Plzeň, Budejovice, Solnograd, Lince, Steyr, Gmunden, Ischl, Ansees, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste, Trbiša.
Ob 8. uri 10 min. zjutraj osebni vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Ob 11. uri 46 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lpako, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Hebr., Marijine varov, Plzeň, Budejovice, Solnograd, Lince, Steyr, Paris, Genevo, Gurth, Bregeno, Incomost, Zella na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Pontabla, Trbiša.
Ob 9. uri 38 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Novega mesta.
Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.
Ob 9. uri 45 min. zvečer osebni vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Ob 9. uri 4 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstetena in Ljubnega, Beljaka, Celovec, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 35 min. zjutraj v Kamnik.
Ob 9. uri 55 min. popoldne " " " " " "
Ob 5. uri 50 min. zvečer " " " " " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 52 min. zjutraj iz Kamnika.
Ob 11. uri 46 min. dopoldne " " " " " "
Ob 5. uri 40 min. zvečer " " " " " " (1705-6)

Vabilo.

Podpisani odbor najuljudneje vabi slavno občinstvo

na ples ljubljanskih

natakarjev in markerjev

ki bo danes v četrtih dne 9. januarja v kazinoem ostenem salonu.

Godba si plesu od vojaške godbe c. in kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27.

Pisave boe aranžiral iz prijaznosti gospod Fran Orešek.

Želati je, da se pride v priprosti toaleti.

Začetek ob 1/2 9. uri. Vstopnina 60 kr.

S vstopom s poštovanjem

odbor.

Onim, kateri bi slučajno ne dobili vabila, javlja se, da velja to kot vabilo. (1752)

Krepak vrtnarski učenec

se vzprejme takoj. Učenec dobi prosto hrano in stanovanje in se mu je učiti tri leta. Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: **A. Mohar**, vrtnar pri gospodu **J. Deklevi v Počojni**. (1725-2)

Glavne zaloge

pristno ruskih peterburških gumijevih galoš in čevljev za sneg

pri (1385-22)

J. S. Benediktu v Ljubljani.

Razglas.

Podpisani stavbeni odsek razpisuje

minuendo-dražbo o popravilu župne cerkve

v Zagorji ob Savi

katera se bo vršila

dne 23. januarja 1896 ob 9. uri zjutraj

v zagorskem župnišču.

Dotična popravila so računjena na 15.500 gld. a. v.; proračun in načrti so v župnišču na razpolago in pregled.

Kdor se hoče udeležiti te minuendo-dražbe, mora oddati 10% kot vadum, in tisti, ki bo vse to popravilo delo prevzel, pa 20% kot kavecijo do dne zgradbe in kolavdacije uložiti isti dan.

Zagorje poleg Save, dne 8. januarja 1896.

Jakob Gross
načelnik.

(1754-1)

Št. 39.856.

Razglas.

(1753-1)

Pobiranje pasjega davka za 1896. leto

pričelo se je z 2. januarjem letos in je plačati ta davek v okrožju ljubljanskega mesta od vsacega psa, izimši one, kateri so za varstvo samotnih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si najpozneje do 20. svečana 1896. leta preiskrbe letošnje marke, katere se dobé pri mestni blaga nici proti plačilu

4 gld. a. v.

Z ozirom na §. 14 izvršilne naredb o pobiranju pasjega davka se lastniki psov opozarjajo, naj o pravem času vplačajo takso, ker boe konjač od 20. svečana 1896. l. počenši vse one pse polovil, kateri se bodo na ulicah nahajali brez letos veljavne marke.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

1. dan januarja 1896.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Josip Nolti.**

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.